

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU BILJA SRBIJE

VIII SAVETOVANJE O ZAŠTITI BILJA

Zbornik rezimeea

Zlatibor
27. novembar - 1. decembar 2006 godine.

Ocena intenziteta napada je vršena u fenofazi zelenog zrna do sredine mlečne zrelosti, pod uslovom da su poslednja četiri lista još uvek vitalna i zelena.

Za ocenu intenziteta napada je korišćena dvostruka brojčana skala 00-99 (Saari i Prescott, 1975). Ova skala je pogodna jer daje podatke o napredovanju bolesti na biljci i procentualnu vrenost prekrivenosti lista pegama prouzrokovanim od patogena.

Od 19 sorti ozime pšenice kod tri sorte: Donna, Dragana i Rapsodija intenzitet zaraze bio je ocenjen na gornjoj trećini biljke od 5-10 (ocene 07-5 do 07-10). Sorte: Oda, Helena, Arija i Pesma imale su ocene 05-tR, 5-20). Najveći broj sorti: Balerina, Rusija, Renesansa, Astra, Pobjeda, Evropa 90, Cipovka, Diva, Balada, Novosadska rana 5 i Ljiljana imale su prisustvo pega prouzrokovanim *P.tritici-repentis* na donjoj trećini biljke sa ocenama 03 i intenzitetima od trag, 5 i 10%. Najniži intenzitet zaraze bio je kod sorte Simonida gde su zabeležene pege prouzrokovane žutomrke pegavosti u tragovima.

Najosetljivije prema *P.tritici-repentis* bile su tvrde (durum) sorte pšenice Durumko i Dušan sa ocenom 03 i intenzitetom od 40%, dok je sorta tritikalea Odisej, imala ocenu 03 sa intenzitetom trag do 5%.

Agrotehničke i hemijske mere ukoliko se primene na vreme daju zadovoljavajuće rezultate u suzbijanju ovog patogena. Istraživanja koja su u toku daće odgovor o varijabilnosti patogena, izvorima otpornosti i strategiji razvoja novih genotipova sa povećanim stepenom otpornosti.

6. INTENZITET NAPADA *Septoria tritici* NA GENOTIPOVIMA PŠENICE U 2006. GODINI

Kalentić Marija¹, Jevtić Radivoje², Telečki Mirjana¹

¹Poljoprivredni fakultet, Novi Sad

²Naučni institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
kalenticmarija@yahoo.com

U 2006. godini prouzrokovaci bolesti tipa pegavosti su predstavljali veliki problem u proizvodnji strnih žita. Tome su pored povoljnih vremenskih uslova za razvoj ovih patogena doprineli osetljivost genotipova i količina inokuluma iz prethodnih vegetacija. Među prouzrokovacima pegavosti značajno mesto pripada prouzrokovacu sive pegavosti lista i klasa pšenice *Septoria tritici*.

Ocena intenziteta napada gljivom *S. tritici* ozimih i jarih genotipova pšenice vršena je u prvoj dekadi juna meseca 2006. u tzv. rasadniku bolesti. On predstavlja mesto na kome su posejani različiti domaći i strani genotipovi razvrstani po različitim kolekcijama u zavisnosti od svojstva koje se posmatra. Od svakog genotipa sejano je tri reda u dužini od

jednog m
skali 1-9
pokriveno
jedan ider
(9=90%).
sitnih, ma
Oce
broj ozimi
napada oc
10% pokr
genotipov
od ukupno
ocenom tr
Na
konstatov
odnosu na
da je na o
dela veget

Me
1N

Vel
gljive pred
semena s
činilaca. C
i u semer
Vojvodine
Ravnica i V
je 75 partij
i odgajivač
Vla
periodu z
pogodovale
periodu u 2
do znatno
ispitanih pa
broju uzora
gljivama (1

jednog metra sa međurednim razmakom od 25 cm. Ocena je vršena po skali 1-9 (Saari i Prescott, 1975), gde svaki broj izražava procenat pokrivenosti lisne površine pegama patogena. Tako naprimer vrednost jedan identična je vrednosti 10% (1=10%), a vrednost broja devet je 90% (9=90%). Ocena trag (tR) predstavlja odsustvo simptoma ili prisustvo sitnih, malobrojnih pega bez formiranih piknida unutar pege.

Ocenjeno je 3800 genotipova od čega 3711 ozimih i 89 jarih. Najveći broj ozimih genotipova ocenjen je ocenom tri, što znači da je intenzitet napada od 30% imalo 2064 genotipova ili (55,6%). Sa ocenom jedan ili 10% pokrivenosti lisne površine pegama patogena bilo je 47 ili 1,2% genotipova. Sa ocenom trag bilo je 863 ozima genotipa, što čini 23,2% od ukupnog broja. Kod jarih genotipova najveći broj genotipova bio je sa ocenom trag (55,5%), dok je sa ocenom tri bilo 2,2% genotipova.

Na osnovu razlika u ocenama ozimih i jarih genotipova, možemo konstatovati da je kod ozimih stepen napada *S. tritici* bio značajniji u odnosu na jare genotipove. Ova konstatacija nas upućuje na zaključak da je na ozimim genotipovima do primarnih zaraza došlo tokom jesenjeg dela vegetacije.

7. MIKOFLORA SEMENA SOJE

Medić-Pap Slađana¹, Milošević Mirjana¹, Jasnić Stevan²

¹Nacionalna laboratorija za ispitivanje semena, Novi Sad

²Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad

sladjam@ifvcns.ns.ac.yu

Veliki broj mikroorganizama parazitira seme soje. Fitopatogene gljive predstavljaju najznačajnije i najštetnije prouzrokovaoče oboljenja semena soje. Na intenzitet pojave mikoflore semena utiče veliki broj činilaca. Cilj ovoga rada je bio utvrđivanje prisustva fitopatogenih gljiva na i u semenu soje poreklom iz različitih semenskih kuća sa područja Vojvodine na sortama najzastupljenijim u proizvodnji Afrodita, Balkan, Ravnica i Vojvođanka. U toku dvogodišnjeg perioda (2001-2002) ispitano je 75 partija semena. Determinacija gljiva je izvršena na bazi morfoloških i odgajivačkih karakteristika.

Vlažno vreme, sa relativno visokim temperaturama vazduha u periodu zrenja i žetve soje (avgust-septembar) u 2001. godini pogodovalo je intenzivnijoj pojavi i širenju parazita semena. U istom periodu u 2002. godini vladali su neuobičajeno sušni uslovi što je dovelo do znatno slabije zaraze semena parazitnim gljivama. Od ukupno 75 ispitanih partija semena iz 11 nisu izolovane parazitne gljive. U najvećem broju uzoraka utvrđen je mali procenat semena zaraženog parazitnim gljivama (1-2%). *P. manshurica* je u nešto većem procentu utvrđena u